

Poznámky oponentovy na téma diplomové magisterské práce Pavla Zajíčka

HLAS VOLAJÍCÍHO NA POUTI

1

Dříve bych si neuměl představit, že Pavel Zajíček, onen mile vykulený a bezpochyby inteligentní chlapec s talentem, který rozpačitě mrká, ztěžka se vymačkává a ochotně pomáhá, kdykoli se na něj houkne, někdy dokonce ani nehoukne, se může stát kontroverzním. Teď vidím, že to tak je. Svým způsobem – a z větší části nezlomyslně – mu to přeju. Už to taky není jenom či onen chlapec. A má to své následky.

2

Někdy před čtyřmi roky učinili tehdejší studenti naší katedry, jmenovitě a abecedně Raisová, Večeřa a Zajíček, provokativní pokus. Ten spočíval v tom, že si v rámci semináře autorského čtení mezi sebou tajmo vyměnili texty, a každý tudíž nepřiznaně četl dílko někoho jiného. Hlavním smyslem tohoto kousku bylo podle sdělení protagonistů poukázat na to, kterak recipienti – jak učitelé, tak studenti – vnímají a hodnotí, „co a jak jsme slyšeli“, v závislosti na tom, kdo je autorem. Hypotéza tohoto experimentu se do velké míry naplnila či potvrdila. Ale bylo by vlastně divné, kdyby ne. Zvláště pod vlajkou „našeho“ vnímání autorství, které má číře vyvěrat a prýštit z osoby a osobitosti původce. (Chápu ovšem, že šlo o snahu vytrhnout nás ze zajetí předsudků.) Kdyby se tento pokus zopakoval s nynější diplomovou prací Pavla Zajíčka, tak by nevyšel. Protože jeho styl a téma, jeho prorostlost a srostlost se psaním jsou – alespoň v rámci katedry – rozpoznatelné a nezaměnitelné. A hodné pozoru. To vůbec není špatná vizitka.

3

Na druhou stranu takto průkazný a výkazný je náš autor a jeho autorství již mnohem dříve. Nejpozději a posvěceně od „bakalářské práce s ne zcela přílehlavým názvem Od příběhu ke slovu“ (knižně Pan Pavel plní úkol). To bylo po třech letech studia u nás (2010–2013). Co se tedy přihodilo po dalších čtyřech letech (2013–2017)? Anebo co se přihodilo po celkových letech sedmi (2010–2017)?

Pan Pavel ztratil pel chlapeckosti. Prohloubil svou sebekritičnost, kritičnost a skepsi. Psaní jej více inhibuje a exhibuje. Psaní se mu stává větším a důležitějším tématem. Jak při „samotném“ psaní (tj. metapsaní, psaní o psaní), tak v „samotném“ životě. Totiž: Zajíčkově psaní manifestuje samo sebe a podobně tak Zajíčkově psaní znamená podstatný kus jeho života čili manifestuje svého autora. Psaní / Zajíček – rozebíhá se směle kupředu, ale pak a spíše do stran. Brzdí se, zastavuje se, vrací se zpět. Běhá křížem krážem. Něco říká, nedoříká, přeříká se, uříká a zaříká se, naříká, neříká nic, říká totéž. „Neustále narážím na to, že nemám co říct.“ (s. 57) Mohl bych dodat: ale furt to a furt něco říkám.

4

Zajíček není proklatec a odsouzenec k psaní. Ale rád se jím zabývá, rád se mu oddává, rád se jím nechá pohltit a stravovat. I když zrovna nepíše. Vypadá to, že hlavně palčivě a trýznivě. Ale není to tak beze zbytku. Taky, i když méně a méně patrně, potouchle, lišácky a šibalsky. Nemohlo by se to druhé dostavovat v hojnější míře? Ne nutně explicitně...

5

Pakli je to aspoň trochu tak, pak Hlas volajícího na pouti doléhá a dosahuje přesně tam, kam doléhat a dosahovat může. Diplomová práce Pavla Zajíčka zachycuje (a podněcuje) psaní diplomové práce Pavla Zajíčka, zachycuje (a podněcuje) psaní kusu života Pavla Zajíčka. Není dokonolá, je nedodělaná, čte se těžko, někdy k posrání. Přese všechnu důslednou škobrtavost ale něco říká, je v mnoha místech objevná, chytrá i zábavná. Celek? Není úplně jistý, je značně otevřený. Jenomže Pavel Zajíček je taky nedokonalý, nedodělaný, čte se těžko, někdy k posrání. Přese všechnu důslednou škobrtavost ale něco říká, je v mnoha chvílích objevný, chytrý i zábavný. Celek? Není úplně jistý, je značně otevřený. – Tohle mám hodnotit? Asi těžko.

Nevím. Kdyby si vybral Pavel Zajíček jiné, předmětnější téma, nejspíš by ho napsal přes veškeré své vrozenosti a vypěstovanosti lehčeji, sevřeněji, srozumitelně a čtivěji. Ale takhle si vybrat Pavel Zajíček moc neumí. Nepatří to k němu. Možná spíš nepatří to k jeho značce. Vybral si, jak si vybral. Je to hodně kontroverzní.

Se mnou to komunikuje dosti dynamicky.

Práci (i život, alespoň jeho kus) Pavla Zajíčka doporučuji k jasné obhajobě.

V naprosto dokonalé úctě

doc. Michal Čunderle, Ph.D.

v Černém Volu dne 26. září 2017